

STÁTNÍ MAGISTERSKÁ ZKOUŠKA – ŽURNALISTIKA

Státní závěrečná magisterská zkouška se skládá ze dvou plnohodnotných částí: obhajoby magisterské diplomové práce, jejíž součástí je také hodnocení praxe v médiích, a z ústní zkoušky. Ústní zkouška se skládá ze dvou součástí: teoretické a metodologické koncepty ke studiu žurnalistiky a otázky dané volbou modulů – student v přihlášce uvede, který modul zvolil. Otázky si studenti volí losem z vypsanych tematických okruhů (po jedné z každé oblasti).

Obhajoba i ústní zkouška se koná před komisí. Státní závěrečná zkouška se skládá ze 2 částí:

i) Obhajoba magisterské diplomové práce ii) Ústní zkouška, která se dělí na okruhy: a) teoretické a metodologické koncepty ke studiu žurnalistiky b) otázky dané volbou modulů

Tematické okruhy ke státní magisterské zkoušce

Teoretické a metodologické koncepty ke studiu žurnalistiky:

- Reprezentace reality. Konstruktivistický a reflexivní přístup, jejich stopy v diskusích o povaze žurnalistické produkce.
- Mediální konstrukce reality, principy a mechanismy mediální logiky v současné žurnalistice.
- Normativní teorie, jejich vývoj a možnosti aplikace na současnou mediální sféru.
- Sociální teorie žurnalistiky a její hlavní zájmy. Problematika pojmů veřejnost, veřejný zájem, objektivita, bias.
- Teorie diskurzu a její různá pojetí. Intertextualita a interdiskurzivita. Problematika ideologie.
- Reprezentace reality v médiích. Koncept stereotypizace a rámcování (typologie stereotypů a rámců).
- Sémiotické přístupy ke zkoumání zpravodajských obsahů.
- Mytologie ve zpravodajství, pojetí mýtu u Rolanda Barthesa a Umberta Eca.
- Naratologické přístupy ke studiu žurnalistiky. Narativ a jeho složky, základní pojmy naratologie (fabule a syžet/příběh a diskurz, fokalizace, vypravěč, aktant, intertextovost).
- Žurnalistická činnost perspektivou politické ekonomie komunikace. Základní oblasti zájmu PEK, komodifikace, ideologie, model propagandy. Postoj PEK k přínosu internetu a digitálních technologií pro žurnalistiku.
- Sociologie žurnalistiky a oblasti jejího studia – ekonomické, politické a technickoorganizační faktory ovlivňující novinářskou práci. Gatekeeping, zpravodajské hodnoty, sociální kontrola v redakci.
- Práce se zdroji v žurnalistice, tzv. moc tisku (McQuail), datová žurnalistika (vývoj a současnost).

- Publika žurnalistiky a jejich typologie. Proměna charakteru publika a proměna vědecké představy o publiku (Stuart Hall a birminghamská škola). Transformace pohledu na publika pod vlivem digitálních médií.
- Vliv, dopad a účinky médií, typologie a historie zkoumání. Nastolování agendy, kultivační teorie, teorie spirály mlčení a jejich kritické zhodnocení.
- Funkcionalistický přístup ke studiu žurnalistiky (základní funkce, hlavní autoři).
- Náhledy na současnou proměnu žurnalistiky z různých perspektiv – žurnalistika jako profese, řemeslo, instituce (McQuail) a pole (Bourdieu).
- Mediální konvergence vs. hybridní mediální systém. Základní charakteristiky, autoři, příklady z oblasti žurnalistiky.
- Proměna povahy žurnalistických obsahů a jejich distribuce. Multimedialita, crossmedialita, transmedialita. Viralita vs. spreadibilita. User generated content.
- Proměna žurnalistických norem související s nástupem digitálních technologií.
- Občanská žurnalistika, její kořeny, kritika a postavení v současném mediálním systému. Koncept citizen witnessing jako alternativní nahlížení na občanskou žurnalistiku.
- Sociální sítě a práce novináře. Jejich význam, problematické oblasti, proměna redakčních rutin.
- Systémové teorie společnosti a médií.
- Slabiny konceptu mediálního systému na úrovni státu.
- Regulace médií v odlišných mediálních systémech.
- Postavení tištěných a vysílacích médií v odlišných mediálních systémech.
- Regulace médií veřejné služby v odlišných mediálních systémech.
- Profesionalizace žurnalistiky v odlišných mediálních systémech.

Modul A: Politická žurnalistika:

1. Politický a stranický systém 1. Československé republiky (1918-1938).
2. Strany a stranický systém 3. Československé republiky a komunistického Československa (1948-1989).
3. Od přechodu k demokracii k rozpadu Československa: hlavní mezníky vývoje ústavního a stranického systému, hlavní aktéři stranického systému (1989-1992).
4. Česká republika po roce 1993: moc výkonná – hlavní ústavní instituce, jejich legitimita, vývoj a vztahy k ostatním složkám moci.
5. Česká republika po roce 1993: moc zákonodárná – hlavní ústavní instituce, jejich legitimita, vývoj a vztahy k ostatním složkám moci.
6. Česká republika po roce 1993: strany a stranický systém 1992/1993-1996 – hlavní mezníky vývoje, hlavní aktéři stranického systému, faktory ovlivňující podobu stranického systému a stranické soutěže.
7. Česká republika po roce 1993: strany a stranický systém 1996-2010 – hlavní mezníky vývoje, hlavní aktéři stranického systému, faktory ovlivňující podobu stranického systému a stranické soutěže.

8. Česká republika po roce 1993: strany a stranický systém od roku 2010 do současnosti – hlavní mezníky vývoje, hlavní aktéři stranického systému, faktory ovlivňující podobu stranického systému a stranické soutěže.
9. Slovensko po roce 1993: hlavní ústavní instituce, jejich legitimita, vývoj a vzájemné vztahy.
10. Slovensko po roce 1993: strany a stranický systém – hlavní mezníky vývoje, hlavní aktéři stranického systému, faktory ovlivňující podobu stranického systému a stranické soutěže.
11. Polsko po roce 1989: hlavní ústavní instituce, jejich legitimita, vývoj a vzájemné vztahy.
12. Polsko po roce 1989: strany a stranický systém – hlavní mezníky vývoje, hlavní aktéři stranického systému, faktory ovlivňující podobu stranického systému a stranické soutěže.
13. Maďarsko po roce 1989: hlavní ústavní instituce, jejich legitimita, vývoj a vzájemné vztahy.
14. Maďarsko po roce 1989: strany a stranický systém – hlavní mezníky vývoje, hlavní aktéři stranického systému, faktory ovlivňující podobu stranického systému a stranické soutěže.

Modul B: Kulturní žurnalistika:

- 1) Pojem literární kritika a její vývoj (vybraně od 20. století po současnost).
- 2) Výrazné postavy literární kritiky (od 20. století s důrazem na českou meziválečnou a poválečnou literární kritiku) a významná periodika.
- 3) Mytologie a její kulturotvorná inspirace pro současnou kulturu a literaturu.
- 4) Vybrané literárně-kritické koncepty (k výběru strukturalismus, poststrukturalistické koncepty, New Criticism, teorie mýtů a literárních žánrů Northropa Frye, marxistická kritika, postmodernismus, teorie recepční estetiky, hermeneutické přístupy, naratologie, teorie fikčních světů, aj.).
- 5) Diskuse ke kritickým přístupům analyzovaných děl (vlastní příklad literární, divadelní, filmové kritiky), kterou si přinesete. Současná literární a kulturní periodika.
- 6) Literární provoz, instituce (Muzeum literatury České literární centrum), ceny, vyznamenání, jejich kulturní hodnoty podle Jamese Englishe.
- 7) Specifika kritiky audiovizuálních děl (film, televize) v porovnání s kritikou literární. Výrazné postavy české filmové a televizní kritiky a současné publikační platformy.
- 8) Vztah literatury a publicistiky na příkladu literární reportáže (teoretické ukotvení, příklad polské reportážní školy, významní autoři a díla).
- 9) Scenáristická příprava audiovizuálního díla (hraný film, dokument, televizní formát) a role dramaturga.

Modul C: Sportovní žurnalistika:

Sportovní žurnalistika – hlavní oblasti jejího zájmu, osobnosti sportovních novinářek a novinářů.

Stereotypizace a ideologie ve sportovní žurnalistice.

Sportovní žurnalistika a mytologie.

Gender ve sportu i sportovní žurnalistice.

Mediální reprezentace etnicity sportovců.

Handicapovaní ve sportovních rubrikách a pořadech.

Sportovní žurnalistika a fanouškovství.

Etické aspekty sportovní žurnalistiky – novinář jako tiskový mluvčí nebo v PR či marketingové agentuře, vliv inzerentů na mediální obsah.

Vznik zahraniční a české sportovní žurnalistiky.

Sportovní žurnalistika v českém denním tisku do roku 1948.

Vznik a vývoj českých sportovních časopisů.

Utváření profese sportovního novináře – ustavování, profesionalizace, osobnosti.

Sportovní fotografie v českých médiích a českoslovenští/čeští sportovní fotografové.

Rozhlasová sportovní žurnalistika 1923-1948.

Rozhlasová sportovní žurnalistika 1949-1969.

Rozhlasová sportovní žurnalistika 1970-1989.

TV sportovní žurnalistika - 1953-1960.

TV sportovní žurnalistika - 1961-1980.

TV sportovní žurnalistika - 1981-1989.

Diskurz současné české sportovní žurnalistiky – přední média, osobnosti, aktuální kauzy.

Diskurz současné západoevropské sportovní žurnalistiky – přední média, osobnosti, aktuální kauzy.

Diskurz současné sportovní žurnalistiky v USA – přední média, osobnosti, aktuální kauzy.

Modul D: Vizuální žurnalistika:

Obrat k obrazu, historické přístupy ke studiu vizuální kultury, způsoby vidění. Teoretické koncepty - autoři, základní téze.

Obrazová reprezentace reality, mýtus fotografické pravdy, ideologie a obrazy, význam a čtení obrazů.

Fotografie a fotožurnalismus v současné vizuální kultuře, fotografie v digitálním věku.

Současný fotožurnalismus – osobnosti, dílo, problémy, možnosti, hrozby.

Historie fotožurnalismu ve světě a v Československu.

Etické aspekty fotožurnalismu, limity zobrazení.

Mediální determinismus, technické podmínky vzniku fotožurnalismu a jeho vývoje, technické změny fotoaparátů, ovlivňující způsoby vidění, analogová vs digitální fotografie.

Modul E: Digitální žurnalistika:

Automatizovaná/robotická/algorithmická žurnalistika a její zasazení do vývojového rámce žurnalistiky – vymezení automatizované/robotické/algorithmické žurnalistiky a její předchůdci (tzn. CAR, Computer-Assisted Reporting), zasazení aktuální vývojové fáze automatizované žurnalistiky do fází předchozích, počátky automatizované žurnalistiky ve světě (např. agentury AP, Reuters či deníky New York Times či Los Angeles Times) a v ČR (tzn. Česká tisková kancelář, iRozhlas atd.)

Vliv automatizace/robotizace/algorithmizace na jednotlivé fáze žurnalistické tvorby a proměna redakce (lineární vers. dynamický model redakce) – automatizace v oblasti tzv. newsgatheringu (např. dolování dat), tvorby obsahů (tzn. textových, auditivních či audiovizuálních atd.) a doporučování/optimalizace/personalizace zpravodajských obsahů na konkrétních příkladech z redakční praxe v ČR či ve světě, definice lineárního a dynamického modelu redakce – výhody vs. nevýhody

Automatizovaná tvorba zpravodajských obsahů a její aplikace na konkrétních příkladech z domácí či zahraniční žurnalistiky – algoritmy tvořící texty (uplatnění NLG a NLP v angličtině a češtině – např. Quakebot či RUR), audia (text to speech – IBM, Microsoft či MAMA AI), videa či grafiky, podstata vývoje vzniku algoritmů tvořících obsahy, vymezení základních pojmů a přesun pracovní síly v redakcích (např. hybridní vztah lidského novináře a robotického reportéra)

Personalizovaná žurnalistika a optimalizace distribuce zpravodajských obsahů – teoretické vymezení problematiky personalizace, popř. optimalizace zpravodajských obsahů, výzvy personalizované žurnalistiky na příkladech komerčních vs. veřejnoprávních médií (příklady Sveriges Radio a News values, popř. Český rozhlas a Robot doporučuje), vazba personalizované žurnalistiky na manažerismus (faktory jako kvantifikovatelnost a optimalizace) a datafikaci (tzn. data jako kapitál atd.).

Normativní perspektivy automatizované/robotické žurnalistiky – právní regulace ve vazbě na automatizaci/algorithmizaci médií a žurnalistiky (např. DSA a DMA), etické výzvy

automatizované žurnalistiky (problematiky morální odpovědnosti, autorství, omezování plurality, opravy chyb, zkreslení v datových sadách apod.), konceptualizace podle Natali Helberger a kol.

Posilování novinářské gramotnosti ve vazbě na automatizovanou/robotickou žurnalistiku – vymezení pojmu gramotnost v oblasti umělé inteligence (typy umělé inteligence, znalosti o umělé inteligenci – genealogie AI apod.), znalosti, dovednosti a aplikace AI v žurnalistice, náčrt konceptu rozvoje gramotnosti v oblasti AI pro žurnalistiku podle Marka Deuze a Charlieho Becketta

Vliv automatizované žurnalistiky na žurnalistiku jako profesi – Do jaké míry jsou v éře automatizované/robotické žurnalistiky novinářské role (a) zpochybňovány nebo (b) rozvíjeny a posilovány? Nabídněte výklad opřený o Deuzeho model žurnalistiky jako ideologie a Hanitzschův model novinářských rolí.

Etické výzvy automatizované/robotické žurnalistiky – vymezení etiky automatizované/robotické žurnalistiky vůči tradiční novinářské etice, vazba na informační etiku a etiku strojového učení (např. etika původu dat, transparentnost algoritmů, hodnoty zakotvené v kódu atd.), informační asymetrie jako jedna z etických výzev automatizované/robotické žurnalistiky (např. morální kontrola a odpovědnost publika při statistické předpojatosti, konceptualizace etických problémů dvojicí teoretiků žurnalistiky Dörr a Hollnbuchner).

Modul F: Mediální tvorba:

Výběr a řazení zpráv – kritéria, relevance, systém rozhodování + práce s titulky.

Editace, práce s textem – přípustné a nepřípustné zásahy, role editora podle zaměření – tisk, rozhlas, televize, online.

Práce se zdroji – ověřování, sdělování, utajené zdroje, oficiální a neoficiální údaje + odpovědnost novináře, etika.

Investigativní žurnalistika – postupy, metody, příklady + nezávislost novináře, nezávislost média.

Rozhovor – zásady vedení rozhovorů, příprava, autorizace, výrazní autoři podle výběru média.

Komentáře – názorová žurnalistika, problémy předpojatosti, výběru autorů, znalosti tématu, výrazní autoři.

Fejeton a sloupek – definice, historie a současnost, výrazní autoři.

Reportáž – reportáž v tisku, rozhlas, televizi a nových médiích, výrazní autoři z domova i zahraničí, historie žánru.

LITERATURA: Teoretické koncepty ke studiu žurnalistiky:

ALLAN, Stuart. Online news: journalism and the Internet. 1. vyd. Maidenhead; Berkshire: Open University Press, 2006. 208 s. ISBN 0-335-22121-1.

BARTHES, Roland. Mytologie. 2. vyd. Praha: Dokořán, 2004. 170 s. ISBN 978-80-7363-359-2.

BERGER, Peter L. - LUCKMANN, Thomas. Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii věděni. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 1999. 214 s. ISBN 80-85959-46-1.

BERRY, William E - NERONE, John C. Last rights: revisiting four theories of the press. 1. vyd. Urbana: University of Illinois Press, 1995. 205 s. ISBN 0-252-02180-0.

BOURDIEU, Pierre. O televizi. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2002.

CURRAN, James - FENTON, Natalie - FREEDMAN, Des. Misunderstanding the internet. 1. vyd. London: Routledge, 2012. 194 s. ISBN 978-0-415-57958-2.

DEUZE, Mark. The web and its journalism: considering the consequences of different types of newsmedia online, *New Media & Society*, 2003, vol. 5, no. 2, s. 203-230. ISSN 1461-4448.

ENTMAN, Robert. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm, *Journal of Communication*, 1993, vol. 43, no. 4, s. 51-58. ISSN 1460-2466.

FAIRCLOUGH, Norman. Media discourse. 1. vyd. London: Arnold, 1995. 214 s. ISBN 0-340-58889-6.

FAIRCLOUGH, Norman. Critical discourse analysis: the critical study of language. 2. ed. Harlow: Longman, 2010, xi, 591 s. ISBN 978-1-4058-5822-9.

FOUCAULT, Michel. Diskurs, autor, genealogie: tři studie. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1994. 115 s. ISBN 80-205-0406-0. Pouze kapitola Řád diskursu, s. 7-39.

FRANKLIN, Bob et al. (eds.). Key concepts in journalism studies. 1. vyd. London: Sage Publications, 2005. 362 s. ISBN 1-7619-4482-6.

FULTON, Helen. Narrative and media. 1. vyd. New York: Cambridge University Press, 2005. 329 s. ISBN 05-216-1742-1.

HALL, Stuart (ed.). Representation: Cultural representations and signifying practices. 1. vyd. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage, 2001. 400 s. ISBN 0-7619-5432-5. Pouze kapitola Introduction, s. 1-11.

HALL, Stuart (ed.). Representation: Cultural representations and signifying practices. 1. vyd. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage, 2001. 400 s. ISBN 0-7619-5432-5. Pouze kapitola The work of representation, s. 12-65.

KELLNER, Douglas - Meenakshi Gigi DURHAM (eds.). Media and cultural studies: keywords. 2 vyd. Malden: Wiley-Blackwell, 2012. 635 s. ISBN 978-0-470- 65808-6.

HALL, Stuart. Encoding/Decoding, s. 166-176.

KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2008, 172 s. ISBN 978-80-246-1578-3.

LISTER, Martin. New media: a critical introduction. 2. vyd. London: Routledge, 2009. 446 s. ISBN 978-0-415-43161-3.

MANGION, Claude. Philosophical Approaches to Communication. Bristol: Intellect, 2011, 330 s. ISBN 9781841504292.

MCCHESENEY, Robert Waterman. Problém médií: jak uvažovat o dnešních médiích. 1. vyd. Všeň: Grimmus, 2009. 140 s. ISBN 978-80-902831-2-1.

MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy - masová média a veřejné mínění. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. 251 s. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCNAIR, Brian. Sociologie žurnalistiky. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 184 s. ISBN 80-7178-840-6.

MCQUAIL, Denis. Journalism and society. 1. vyd. London: SAGE Publications, 2013. 244 s. ISBN 978-1-4462-6680-9.

MCQUAIL, Denis. Žurnalistika a společnost. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2016. 256 s. ISBN 9788024630.

Mediální systémy a jejich komparace:

HALLIN, D., MANCINI, P. (2004) Comparing Media Systems. Cambridge.

HARDY, T. (2008) Western media systems. Routledge.

KELLY, M. MAZZOLENI, G., McQuail, D (2004) The Media in Europe. The Euromedia Handbook. SAGE.

HOFFMANN- RIEM (1996) Regulating Media. The Licencing and Supervision of Broadcasting in sic countries. The Guilford Press.

SIEBERT, F. S. et al. (1956) Four Theories of the Press. University of Illinois Press.

SPARKS, C. (2007) Globalization, Development and the Mass Media. London: SAGE.

THOMPSON, K. (1997) Media and Cultural Regulation. London: SAGE.

LUNT, P., LIVINGSTONE, S. (2011) Media regulation, governance and the interests of citizens and consumers. London: SAGE.

Modul A: Politická žurnalistika:

Základní literatura:

- Balík, Stanislav – Hloušek, Vít – Holzer, Jan – Šedo, Jakub (2003). Politický systém českých zemí 1848-1989. Brno: Mezinárodní politologický ústav.
- Bureš, Jan – Charvát, Jakub – Just, Petr – Štefek, Martin (2012). Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému. Praha: Grada.
- Cabada Ladislav a kol. (2008 nebo 2011). Komparace politických systémů III. Nové demokracie střední a východní Evropy. Praha: Vysoká škola ekonomická – nakladatelství Oeconomica.
- Cabada, Ladislav – Dvořáková, Vladimíra (eds.) (2004). Komparace politických systémů III. 2. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická. (starší vydání publikace uvedené výše)
- Charvát, Jakub – Just, Petr (2014). Cesta k přímé volbě prezidenta na Slovensku a v České republice. Politics in Central Europe, roč. 10, č. 2, září 2014. Ke stažení zde: http://www.politicsincentraleurope.eu/documents/file/Obal_volume%2010_N2_2014.pdf.
- Charvát, Jakub – Just, Petr (2016). Krize politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice. Praha: Metropolitan University Prague Press.
- Kubát, Michal a kolektiv (2004). Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy. Praha: Eurolex Bohemia.
- Vodička, Karel – Cabada, Ladislav (2003). Politický systém České republiky. Historie a současnost. Praha: Portál.

Rozšiřující literatura:

- Cabada, Ladislav – Walsch, Christopher (2017). Od Dunajské federace k Visegrádské skupině... a zpět? Tradiční a nové formáty středoevropské spolupráce. Praha: Metropolitan University Prague Press & Libri.
- Dvořáková, Vladimíra – Kunc, Jiří (1994). O přechodech k demokracii. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Charvát, Jakub a kol. (2015). Pokušení vládnoucích: politika volebních reforem ve střední Evropě. Praha: Metropolitan University Prague Press.
- Just, Petr (2018). Pod Tatrou sa blýska: strany, vlády a koalice na Slovensku v letech 2006 až 2016. Praha: Metropolitan University Prague Press & Libri.
- Malíř, Jiří – Marek, Pavel a kolektiv (2005). Politické strany: vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004 (I. díl: období 1861-1938, II. díl: období 1938-2004). Brno: Doplněk.
- Novák, Miroslav (1996). Systémy politických stran. Úvod do jejich srovnávacího studia. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Novák, Miroslav – Lebeda, Tomáš a kol. (2004). Volební a stranické systémy: ČR v mezinárodním srovnání. Plzeň: Aleš Čeněk.
- Šedo, Jakub (2007). Volební systémy postkomunistických zemí. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Modul B: Kulturní žurnalistika:

ARISTOTELÉS. Poetika. Praha: Svoboda, 1996. ISBN 80-205-0295-5.

BARTHES, Roland. Kritika a pravda. Praha: Dauphin, 1997, 264 s. ISBN 80-86019-53-5.

BENEŠOVÁ, Michala, Renata DYBALSKA a Lucie ZAKOPALOVÁ. *Fenomén: Polská literární reportáž*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016

BÍLEK, Petr A.. Hledání jazyka interpretace: k modernímu prozaickému textu. Vyd. 1. Brno: Host, 2003, 360 s. ISBN 80-7294-080-5.

BLAŽÍČEK, Přemysl. Kritika a interpretace. Vyd. 1. Praha: Triáda, 2002, 527 s. ISBN 80-86138-46-1.

CARIÈRE, Jean Claud. Vyprávět příběh. NFA 1995. ISBN 80-7004-081-5.

CULLER, Jonathan. Krátký úvod do literární teorie. Vyd. 1. Brno: Host, 2002, 168 s. ISBN 80-7294-070-8.

COHN, Dorrit. Co dělá fikci fikcí. Vyd. 1. Praha: Academia, 2009, 261 s. ISBN 978-80-200-1718-5.

CHATMAN, Seymour Benjamin. Příběh a diskurs: narativní struktura v literatuře a filmu. Brno: Host, 2008. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-260-2

ČEŇKOVÁ, Jana a Jan CEBE, eds. Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938). Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-4299-4.

ČEŇKOVÁ, Jana (ed.). Válečné dětství a mládí (1939-1945) v literatuře a publicistice. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016., 238 s. ISBN 978-80-246-3413-5.

ČEŇKOVÁ, Jana et al. Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-095.

ČERNÝ, Václav. Co je kritika, co není a k čemu je na světě. Brno: Blok, 1968.

ECO, Umberto. Skeptikové a těšitelé. 2. vyd. Praha: Argo, 2006. ISBN 80-7203-706-4.

ELIADE, Mircea. Mýtus o věčném návratu: archetypy a opakování. 1. vyd. Praha: ISE, 1993. ISBN 80-85241-51-x.

EAGLETON, Terry. Úvod do literární teorie. 2. vyd. V Praze: Plus, 2010, 318 s. ISBN 978-80-00-02587-2.

ENGLISH, James F. Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot. Vyd. 1. Brno: Host, 2011, 416 s. ISBN 978-80-7294-492-7.

FIELD, Syd. Jak napsat dobrý scénář (*základy scenáristiky*). Praha: Rybka Publishers, 2007, ISBN 80-87067-65-7.

FOSTER, Thomas C. Jak číst romány jako profesor. 1. vyd. Brno: Host, 2014, 372 s. ISBN 978-80-7294-929-8.

FRYE, Northrop. Anatomie kritiky: čtyři eseje. Vyd. 1. Brno: Host, 2003, 440 s. ISBN 80-7294-078-3.

FRYE, Northrop. Velký kód: bible a literatura. 1. vyd. Brno: Host, 2000. ISBN 80-86055-68-x.

GADAMER, Hans-Georg. Člověk a řeč: (výbor textů). Vyd. 1. Praha: OIKOYMENH, 1999, 154 s. ISBN 80-86005-76.

HALADA, Jan a Barbora OSVALDOVÁ, eds. Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017, 2021. ISBN 978-80-246-3752-5. (zde zejména Kritika Literární a publicistická; Kritika filmová a televizní; Komiks s doporučenými tituly atd.).

DOLEŽEL, Lubomír. Heterocosmica: fikce a možné světy. Vyd. české 1. V Praze: Karolinum, 2003, ISBN 80-246-0735-2.

KRAUS, Karel. Divadlo ve službách dramatu. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2001. ISBN 80-7008-113-9.

MACHONIN, Sergej. Šance divadla. Editovaly T. Pokorná a B. Topolová. Praha: Divadelní ústav, 2005. ISBN 80-7008-186-4.

MITOSKOVÁ, Zofia. Teorie literatury: historický přehled. Vyd. 1. Brno: Host, 2010, 480 s. ISBN 978-80-7294-332-6.

NOVOTNÝ, David Jan: Budování příběhu aneb demiurgie vs. dramaturgie. Praha: Karolinum 2007, ISBN 978-80-246-1306-2.

NÜNNING, Ansgar a kol. Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce, osobnosti, základní pojmy. Vyd. 1. Brno: Host, 2006, 912 s. ISBN 80-7294-170-4.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jana ČEŇKOVÁ. Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami. Praha: Academia, 2017. První republika. ISBN 978-80-200-2754-2.

PAVLOVSKÝ, Petr. Divadelní kritika. In: PAVLOVSKÝ, Petr et al. Základní pojmy divadla. Teatrologický slovník. 1. vyd. Praha: Libri: Národní divadlo, 2004. ISBN 80-7277-194-9.

PECINA, Martin. Knihy a typografie. 2. vyd., rozš. Brno: Host, 2012, 308 s. ISBN 978-80-7294-813-0.

SCHOLÉS, Robert a Robert L KELLOGG. Povaha vyprávění. Vyd. 1. Brno: Host, 2002, 60 – 84. TRÁVNÍČEK, Jiří, ed. V kleštích dějin. Střední Evropa jako pojem a problém. Brno: Host 2009. ISBN 978-80-7294-323-4.

TRÁVNÍČEK, Jiří, ed. V kleštích dějin. Střední Evropa jako pojem a problém. Brno: Host 2009. ISBN 978-80-7294-323-4.

Modul C: Sportovní žurnalistika:

- BARTHES, Roland. *Mytologie*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2004. 170 s. Edice Bod. ISBN 80-86569-73-X.
- BEDNAŘÍK, Petr - JIRÁK, Jan - KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 439 s. ISBN 978-80-247-3028-8.
- BILLINGS, Andrew C. *Sports media: transformation, integration, consumption*. 1. vyd. New York: Routledge, 2011. 216 s. ISBN 978-0-415-88368-9.
- BOYLE, Raymond. *Sports journalism: context and issues*. 1. vyd. London: SAGE, 2006. 198 s. ISBN 1-4129-0798-5.
- BOYLE, Raymond - RICHARD HAYNES. *Power play: sport, the media and popular culture*. 2. vyd. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. 254 s. ISBN 978-07-4863-592-4.
- BRAKE, Laurel - DEMOOR, Marysa - BEETHAM, Margaret. *Dictionary of nineteenth century journalism in Great Britain and Ireland*. Gent: Academia Press, 2009. 1014 s. ISBN 978-0-7123-5039-6. (relevantní hesla k tematice dějin sportovní žurnalistiky)
- DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty: Zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2008. 184 s. ISBN 978-80-7363-131-4.
- GARDINER, Greg: *Running for Country: Australian Print Media Representation of Indigenous Athletes in the 27th Olympiad*, *Journal of Sport and Social Issues*, 2003, vol. 27, no. 3, s. 233-260. ISSN 0193-7235.
- HALL, Stuart (ed.). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. 1. vyd. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage, 2001. 400 s. ISBN 0-7619-5432-5. *The Spectacle of the Other*, s. 224-279.
- HERMES, Joke. *Burnt Orange: Television, Football and the Representation of Ethnicity*, *Television and New Media*, 2005, vol. 6, no. 1, s. 49-69. ISSN 1527-4764.
- HORKY, Thomas - SCHAUERTE, Thorsten - SCHWIER, Jürgen. *Sportjournalismus*. 1. vyd. Konstanz: Verlagsgesellschaft mbH, 2009. 326 s. ISBN 978-3-86764-145-6. *Geschichte des Sportjournalismus*, s. 15-26.
- JEŽEK, Přemysl. *České sportovní časopisy vydávané od jejich počátků až do roku 1918, Tělovýchovný sborník prací členů kateder tělesné výchovy a kateder tělovýchovného lékařství na vysokých školách*, 1965, Svazek 8, s. 127-165.
- KOLIŠ, Jiří - NINGER, Michal. *Český sport 1862-1914*. Kladno: Nezávislý novinář, 2003. 304 s. ISBN 80-86032-06-X.
- KONČELÍK, Jakub - VEČEŘA, Pavel - ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 310 s. ISBN 978-80-7367-698-8.
- KÖPPLOVÁ, Barbara et al. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1. (hesla ke sportovní žurnalistice)
- LUKŠŮ, David. *Role tisku při utváření české sportovní obce*, *Sborník národního muzea, řada C - Literární historie*, 2010, roč. 55, č. 3-4, s. 51-56. ISSN: 0036-5351.

MALINA, Karel a Miloslav HOLMAN. U mikrofonu byli... 1. vyd. Praha: Novinář, 1977. 174 s.

NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice. Ti druzí sportovci: mediální stereotypizace a rámcování handicapovaných v tisku v letech 1948-2008. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 176 s. ISBN 978-80-246-2038-1.

ROWE, David. Sport, culture and the media: the unruly trinity. 2. vyd. Buckingham: Open University Press, 2004. 253 s. ISBN 0-335-21075-9. SEKOT, Aleš. Sociologie sportu: Aktuální problémy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2013. 190 s. ISBN 978-80-210-6181-1.

TEJKALOVÁ, Alice. Sportovní reportáž lehce alternativně. In: O reportáži, o reportérech. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 105-112. ISBN 978-80-246-1781-7.

TONEY, James. Sports Journalism: The Inside Track. 1st edition. London: Bloomsbury 2013. 154 s. ISBN 978-1-4081-7832-4.

ZÁRUBA, Robert. Historie HRTM ČST Praha, diplomová práce. Praha: Fakulta žurnalistiky, 1989. (nepublikováno, ale dostupné elektronicky v databázi fakultní knihovny)

Modul D: Vizuální žurnalistika:

LÁB, Filip. *Postdigitální fotografie*. Praha: Karolinum, 2021.

LÁBOVÁ, Alena. Fotografické zpravodajství v tištěných médiích. In: OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2001.

LÁBOVÁ, Alena – SEKERA, Martin. Hradní fotoarchiv a česká fotožurnalistika do třicátých let 20. století. *Sborník Národního muzea v Praze*. Řada A - historie. 2010, roč. 64, č. 1 2, s. 25 36. ISSN 0036-5335.

LÁBOVÁ, Alena. PODÍL OBRAZOVÝCH ČASOPISŮ NA ROZVOJI VIZUÁLNÍ KULTURY PRVNÍ POLOVINY 20. STOLETÍ in https://publikace.nm.cz/en/file/26fa684b32153702b789d4439f52b03e/27847/sbornik_C_34_2010_Labova_Lab.pdf

LÁBOVÁ, Alena. *Česká novinářská fotografie 1945-1989*. Praha: Karolinum, 2019. TAUSK, Petr. A short history of press photography. Praha: International Organization of Journalists, 1988.

SILVERIO, Robert. *Nefotografie - neslova*. NAMU 2016.

Teorie fotografie:

BARTHES, Roland. *Světlá komora: poznámka k fotografii*. Praha: Fra, 2005

BERGER, John, Sven BLOMBERG, Chris FOX, Michael DIBB a Richard HOLLIS. *Způsoby vidění*. V Praze: Labyrint, 2016.

FLUSSER, Vilém. *Za filosofii fotografie*. Praha: Fra, 2013.

MITCHELL, W. J. T. *Teorie obrazu: eseje o verbální a vizuální reprezentaci*. Praha: Karolinum, 2016.

MIRZOEFF, Nicholas. *Úvod do vizuální kultury*. Praha: Academia, 2012. Vizuální studia.

RITCHIN, Fred. *Snímání rámu: fotožurnalismus, občan, dokument*. Přeložil Eva KLIMENTOVÁ. Praha: Karolinum, 2019.

SONTAG, Susan. *O fotografii*. Praha: Paseka, 2002.

Obecné dějiny fotografie:

BIRGUS, V., MLČOCH J. *Česká fotografie 20.století*, KANT. Praha 2010.

MARIEN, M. W. *Photography, A Cultural History*. Laurence King Publishing. 2002.

MRÁZKOVÁ, Daniela. *Co je fotografie: What is Photography = 150 let fotografie : 150 Years of Photography : katalog výstavy*, Praha 1. 8.-30. 9. 1989. Praha: Videopress MON.

Modul E: Digitální žurnalistika

Doporučená literatura a prameny k jednotlivým okruhům SZZ (řazeno chronologicky):

Monografie:

Franklin, B., & Eldridge II, S. (Eds.). (2016). *The Routledge Companion to Digital Journalism Studies* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315713793>

Marconi, Francesco. *Newsmakers: Artificial Intelligence and the Future of Journalism*, New York Chichester, West Sussex: Columbia University Press, 2020. <https://doi.org/10.7312/marc19136>

Moravec, Václav (2020): *Proměny novinářské etiky*. Praha: Academia.

Odborné studie:

Matt Carlson (2015) *The Robotic Reporter*, *Digital Journalism*, 3:3, 416-431, DOI: 10.1080/21670811.2014.976412

Konstantin Nicholas Dörr & Katharina Hollnbuchner (2017) *Ethical Challenges of Algorithmic Journalism*, *Digital Journalism*, 5:4, 404-419, DOI: 10.1080/21670811.2016.1167612

Tal Montal & Zvi Reich (2017) *I, Robot. You, Journalist. Who is the Author?*, *Digital Journalism*, 5:7, 829-849, DOI: 10.1080/21670811.2016.1209083

David Caswell & Konstantin Dörr (2018) *Automated Journalism 2.0: Event-driven narratives*, *Journalism Practice*, 12:4, 477-496, DOI: 10.1080/17512786.2017.1320773

T. Franklin Waddell (2018) *A Robot Wrote This?*, *Digital Journalism*, 6:2,

236-255, DOI: [10.1080/21670811.2017.1384319](https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1384319)

Lewis, S. C., Sanders, A. K., & Carmody, C. (2019). Libel by Algorithm? Automated Journalism and the Threat of Legal Liability. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 96(1), 60–81. <https://doi.org/10.1177/1077699018755983>

Broussard, M., Diakopoulos, N., Guzman, A. L., Abebe, R., Dupagne, M., & Chuan, C.-H. (2019). Artificial Intelligence and Journalism. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 96(3), 673–695. <https://doi.org/10.1177/1077699019859901>

Schapals, A. K., & Porlezza, C. (2020). Assistance or resistance? Evaluating the intersection of automated journalism and journalistic role conceptions. *Media and Communication*, 8(3), 16-26.

Yanfang Wu (2020) Is Automated Journalistic Writing Less Biased? An Experimental Test of Auto-Written and Human-Written News Stories, *Journalism Practice*, 14:8, 1008-1028, DOI: [10.1080/17512786.2019.1682940](https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1682940)

Moravec, V., Macková, V., Sido, J., & Ekštejn, K. (2020). THE ROBOTIC REPORTER IN THE CZECH NEWS AGENCY: AUTOMATED JOURNALISM AND AUGMENTATION IN THE NEWSROOM. *Communication Today*, 11(1).

Wölker, A., & Powell, T. E. (2021). Algorithms in the newsroom? News readers' perceived credibility and selection of automated journalism. *Journalism*, 22(1), 86–103. <https://doi.org/10.1177/1464884918757072>

Folker Hanusch & Kim Löhmann (2022): Dimensions of Peripherality in Journalism: A Typology for Studying New Actors in the Journalistic Field, *Digital Journalism*, DOI: [10.1080/21670811.2022.2148549](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2148549)

Natali Helberger, Max van Drunen, Judith Moeller, Sanne Vrijenhoek & Sarah Eskens (2022) Towards a Normative Perspective on Journalistic AI: Embracing the Messy Reality of Normative Ideals, *Digital Journalism*, 10:10, 1605-1626, DOI: [10.1080/21670811.2022.2152195](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2152195)

Mark Deuze & Charlie Beckett (2022) Imagination, Algorithms and News: Developing AI Literacy for Journalism, *Digital Journalism*, 10:10, 1913-1918, DOI: [10.1080/21670811.2022.2119152](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2119152)

Bibo Lin & Seth C. Lewis (2022) The One Thing Journalistic AI Just Might Do for Democracy, *Digital Journalism*, 10:10, 1627-1649, DOI: [10.1080/21670811.2022.2084131](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2084131)

Felix M. Simon (2022) Uneasy Bedfellows: AI in the News, Platform Companies and the Issue of Journalistic Autonomy, *Digital Journalism*, 10:10, 1832-1854, DOI: [10.1080/21670811.2022.2063150](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2063150)

Torbjörn Rolandsson, Andreas Widholm & Jörgen Rahm-Skågeby (2022) Managing Public Service: The Harmonization of Datafication and Managerialism in the Development of a News-Sorting Algorithm, *Digital Journalism*, 10:10, 1691-1709, DOI: [10.1080/21670811.2022.2119151](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2119151)

Rachel E. Moran & Sonia Jawaid Shaikh (2022) Robots in the News and Newsrooms: Unpacking Meta-Journalistic Discourse on the Use of Artificial Intelligence in Journalism, *Digital Journalism*, 10:10, 1756-1774, DOI: [10.1080/21670811.2022.2085129](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2085129)

Lynge Asbjørn Møller (2022) Between Personal and Public Interest: How Algorithmic News Recommendation Reconciles with Journalism as an Ideology, *Digital Journalism*, 10:10, 1794-1812, DOI: [10.1080/21670811.2022.2032782](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2032782)

Theresa Josephine Seipp, Natali Helberger, Claes de Vreese & Jef Ausloos (2023) Dealing with Opinion Power in the Platform World: Why We Really Have to Rethink Media Concentration Law, *Digital Journalism*, DOI: [10.1080/21670811.2022.2161924](https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2161924)

Modul F: Mediální tvorba:

BĚLOHRADSKÝ, Václav. *Společnost nevolnosti: eseje z pozdější doby*. 3. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. 369 s. ISBN 978-80-7419-167-1.

BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 186 s. ISBN 80-7178-871-6 ISBN 80-7178-871-6

ČUŘÍK, Jaroslav, ed. et al. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5825-5.

DEUZE, Mark. *The web and its journalisms: considering the consequences of different types of newsmedia online*. *New Media & Society*, 2003, vol. 5, no. 2, s. 203-230. ISSN 1461-4448.

GOLDBERG, Bernard. *Jak novináři manipulují: stanice CBS očima svého reportéra*. 1. vyd. Praha: Ideál, 2005. Dějinné zvraty a souvislosti, sv. 4. ISBN 80-901017-8-X

JIRÁK, Jan - ŠOLTYS, Otakar - NEKVAPIL, Jiří. *Jazyk ve společenském kontextu: základy jazykovědy pro studenty sociálních věd*. 2. dopl. vyd. Praha: Karolinum, 1996. 102 s. ISBN 80-7184-210-9.

KMENTA, Jaroslav. *Rudý Zeman*. Vydání první. Nymburk: JKM - Jaroslav Kmenta, 2019. 465 stran. ISBN 978-80-87569-35-1.

MCCHESENEY, Robert Waterman. *Problém médií: jak uvažovat o dnešních médiích*. 1. české vyd. Všeň: Grimmus, 2009. 140 s. ISBN 978-80-902831-2-1.

NÜNNING, Ansgar, Jiří TRÁVNÍČEK a Jiří HOLÝ, ed. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. 1. vyd. Brno: Host, 2006. ISBN 80-7294-170-4.

OSVALDOVÁ, Barbora a ČEŇKOVÁ, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Vydání první. Praha: Academia, 2017. 189 stran. První republika; svazek 7. ISBN 978-80-200-2754-2.

OSVALDOVÁ, Barbora, ed. a KOPÁČ, Radim, ed. *O fejetonu, s fejetonem: (sborník textů k žánru)*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2007. 103 s. ISBN 978-80-246-1286-7.

OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *O komentáři, o komentátorech: kolektivní monografie k žánru*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2013. 109 s. ISBN 978-80-246-2237-8.

OSVALDOVÁ, Barbora, ed. et al. *O reportáži, o reportérech*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. 130 s. ISBN 978-80-246-1781-7.

OSVALDOVÁ, Barbora - HALADA, Jan (eds.). *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017. 301 s. ISBN 978-80-246-3752-5. nebo nové vydání

OSVALDOVÁ, Barbora et al. *Zpravodajství v médiích*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2020. 139 s. ISBN 978-80-246-4612-1.

OSVALDOVÁ, Barbora - NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ Alice (eds.). *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 195 s. ISBN 978-80-246-1684-1.

SAUSSURE, Ferdinand de. *Kurs obecné lingvistiky*. Překlad František Čermák. Vyd. 3., upr., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2007. 487 s. Europa; sv. 12. ISBN 978-80-200-1568-6.

ŠMÍD, Milan - TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009.